

היום נלמד בעזרת ה':

יומא דף עא

למדנו במשנה לעיל - קידש ידיו ורגליו וכו':

👉 **סדר הפסוקים בויקרא פרק ט"ז המדברים בעניין עבודת יוה"כ:**

מפסוק א' ועד פסוק כ"ג כתוב את כל סדר עבודתו של הכהן הגדול ביוה"כ. (פסוק כ"ג) וּבָא אֶהְרֹן אֶל אֹהֶל מוֹעֵד (= ההיכל) וּפָשַׁט אֶת בְּגָדֵי הַבַּד (= בגדי לבן) אֲשֶׁר לְבַשׁ בְּבָאוֹ אֶל הַקֹּדֶשׁ (= לפני ולפנים) וְהִנִּיחָם שָׁם: (פסוק כ"ד) וַרְחֵץ אֶת בְּשָׂרוֹ בַּמִּים בְּמִקְוֹם קְדוֹשׁ וְלָבַשׁ אֶת בְּגָדָיו (= בגדי זהב) וַיִּצָא וַעֲשָׂה אֶת עֲלָתוֹ וְאֶת עֲלַת הָעֶם וּכְפָר בַּעֲדוֹ וּבַעַד הָעֶם:

ת"ר: נאמר בפסוק כ"ג: "וּבָא אֶהְרֹן אֶל אֹהֶל מוֹעֵד וּפָשַׁט אֶת בְּגָדֵי הַבַּד אֲשֶׁר לְבַשׁ בְּבָאוֹ אֶל הַקֹּדֶשׁ וְהִנִּיחָם שָׁם", פסוק זה נאמר לאחר שהכהן הגדול גמר את עבודותיו ביוה"כ.

הגמרא מבררת: למה הוא בא אל אהל מועד, והרי הוא גמר כבר את עבודותיו? וכן לא מפורש בפסוק לשם מה הוא נכנס לשם? אלא הוא נכנס לקודש הקודשים כדי להוציא משם את הכף והמחתה שהניח קודם לכן בין בדי הארון (בהקטרת הקטורת), וכשיצא משם פשט את בגדי הלבן ולבש את בגדיו - שהם בגדי הזהב.

וכל הפרשה כולה נאמרה על הסדר, כלומר כל הפסוקים בפרשה המדברת בעניין עבודת יוה"כ נאמרו לפי סדר העבודה, חוץ מהפסוק הנ"ל (= "וּבָא אֶהְרֹן אֶל אֹהֶל מוֹעֵד וּפָשַׁט..."), שקודם היה צריך לכתוב את פסוק כ"ד - "וַיִּצָא וַעֲשָׂה אֶת עֲלָתוֹ וְאֶת עֲלַת הָעֶם", ואח"כ את הפסוק כ"ג "וּבָא אֶהְרֹן אֶל אֹהֶל מוֹעֵד" כדי להוציא את הכף והמחתה, ואח"כ "וּפָשַׁט אֶת בְּגָדֵי הַבַּד אֲשֶׁר לְבַשׁ בְּבָאוֹ אֶל הַקֹּדֶשׁ וְהִנִּיחָם שָׁם: (כ"ד) וַרְחֵץ אֶת בְּשָׂרוֹ בַּמִּים בְּמִקְוֹם קְדוֹשׁ וְלָבַשׁ אֶת בְּגָדָיו". ולפי שינוי סדר הפסוקים נמצא שהוא עשה את עולתו ואת עולת העם בין עבודת היום להוצאת המחתה.

(המשך בדף הבא ↓)

יוצא לאור ע"י:

"אור הספר התורני" הוצאה לאור
052-7628377

להצטרפות:

mabatladaf18@gmail.com

052-342-4473

מאי טעמא? כלומר מדוע הוא צריך להפסיק ולעשות את עולתו ואת עולת העם בין עבודת היום להוצאת המחתה?

אמר רב חסדא: לפי שקיבלנו הלכה למשה מסיני שחמש טבילות ועשרה קידושין טובל ומקדש הכהן גדול ביוה"כ, ואם הפסוקים כתובים כסדרן א"כ נמצא שיש רק שלשה טבילות - 1. בהחלפת בגדי חול לבגדי זהב - לתמיד של שחר. 2. בהחלפה לבגדי לבן - בין התמיד לעבודת היום כולה כולל הוצאת הכף והמחתה. 3. בהחלפה לבגדי זהב - בין הוצאת הכף והמחתה לאילו ואיל העם ועימהם המוספים ותמיד של בין הערביים. ולכן הוא צריך להפסיק ולעשות את עולתו ואת עולת העם בין עבודת היום להוצאת המחתה, ובכך יש חמש טבילות - 1. תמיד של שחר בבגדי זהב. 2. עבודת היום בבגדי לבן (= וכפי שלמדנו לעיל שבכל פעם שהוא מחליף בגד הוא טובל). 3. אילו ואיל העם בבגדי זהב. 4. הוצאת כף ומחתה בבגדי לבן. 5. מוספים ותמיד של בין הערביים בבגדי זהב.

רבי זירא מקשה: והרי אפשר לומר שהוא מפסיק את העבודות הנעשות בבגדי לבן בשעיר הנעשה בחוץ (= שעיר המוספין). **ביאור:** 1. תמיד של שחר בבגדי זהב. 2. עבודת היום בבגדי לבן. 3. **הקרבת שעיר הנעשה בחוץ בבגדי זהב.** 4. הוצאת כף ומחתה בבגדי לבן. 5. אילו ואיל העם ושאר עבודות חוץ שנותרו בבגדי זהב.

אביי מתרץ: היציאה הראשונה הכתובה בפרשה הנ"ל מדברת על אילו ואיל העם כאמור "**וַיֵּצֵא וְעִשָּׂה אֶת עֹלָתוֹ וְאֶת עֹלַת הָעָם**" ולכן היא קודמת לשעיר הנעשה בחוץ להפסיק בין הוצאת כף ומחתה.

רבא מבאר באופן נוסף מדוע סדר העבודות אינו כסדר הפסוקים: לשון הפסוק "**וּפָשַׁט אֶת בְּגָדֵי הַבַּד אֲשֶׁר לְבַשׁ**" מלמד שזו הפעם השניה שהוא לובש את אותם הבגדים, ולכן בהכרח שישנה עבודה המפסיקה בין הוצאת כף ומחתה. אלא שהסיבה שאין זה שעיר הנעשה בחוץ – מהפסוק שהביא אביי "**וַיֵּצֵא וְעִשָּׂה וכו'**" הנ"ל.

וכל הפרשה כולה נאמרה על הסדר? בפרשה נאמר קודם הקטרת אימורי חטאת ואחר כך שריפת פר ושעיר הנשרפין. ואילו במשנה נאמר שבזמן קריאת התורה של הכהן היו שורפים את הפר והשעיר, הקריאה בתורה היתה לאחר עבודת היום (כמו שכתוב במשנה 'אם בבגדי בוץ קורא'). והרי לכולי עלמא את אימורי החטאת מקטיר לאחר מכן בבגדי זהב עם אילו ואיל העם (בעבודה השלישית)?

הגמרא מתרצת שהחל מהפסוק 'ובא אהרון אל אהל מועד' כבר פסוקי הפרשה אינם על הסדר.

ומאי חזית: מה הסיבה שאנו מעדיפים לומר שהפרשה משובשת ולא המשנה?

אביי – נאמרו שני פסוקים באותו מטבע לשון: 'והמשלח את השעיר לעזאזל יכבס בגדיו ורחץ את בשרו במים ואחרי כן יבוא אל המחנה' – 'והשורף אותם יכבס בגדיו ורחץ את בשרו במים ואחרי כן יבוא אל המחנה'. ללמד שכמו שהמשלח, אפילו שהוא נכתב לאחר הקטרת אימורי החטאת נעשה קודם לכן, מכיון שכבר נאמר בפרשה קודם 'ושילח את השעיר במדבר' – כך השורף נעשה קודם להקטרתם.

אדרבא: מדוע לא נאמר הפוך. שכמו שהשורף נכתב לאחר הקטרת האימורים - כך המשלח מקומו לאחר הקטרתם. ומה שנאמר בפרשה קודם 'ושילח את השעיר במדבר' – הכוונה כשיגיע זמן שילוחו ישלח אותו?

הגמרא מתרצת: מכיון שכתוב 'והמשלח' לשון מעיקרא, מתפרש הדבר על מה שכבר נאמר בפרשה קודם לכן 'ושילח את השעיר במדבר', כלומר שהמקום של הפסוק באמת הוא שם (ושילח את השעיר) ועכשיו חוזרים לדבר בו ולהוסיף פרטים על טהרתו של המשלח ('יכבס בגדיו').

רבא מתרץ: אי אפשר לומר להיפך, כי על השעיר לעזאזל נאמר שהוא 'יעמד חי לפני השם לבפר עליו' כלומר עד שעת הכפרה שהיא מתן דמי הפר והשעיר הפנימי הנעשים בעבודה השנייה (עבודת היום), ואז הוא זמן שילוחו – וכך גם השורף שהשווה למשלח כנ"ל.

אתי משלח: כשהמשלח פוגש את הכהן הגדול בשוק הוא מכבד אותו ותולה את השליחות בו, אך כשהוא פוגשו בביתו הוא תולה את השליחות במשלח האמיתי שלו הוא הקב"ה.

מקום שווקים: דוד המלך כשהיה נע ונד בדרכים התפלל להשם שיוכל להתהלך במקום שווקים, שם יוכל לקנות את מזונותיו לצורך החיים שלו.

אלו תלמידי חכמים שעושים גבורה כאנשים: בכבישת היצר הרע שלהם, וכמו שנאמר 'איזהו גיבור הכובש את יצרו' (מהרש"א).

(המשך בדף הבא ↓)

הרוצה לנסך יין: 'אליכם אישים' נדרש מלשון קרבן – 'אישה'

אם רואה אדם שתורה פוסקת מזרעו: שבניו אינם לומדים תורה – ישא אישה נוספת בת תלמיד חכם. דבר זה משול לעץ זקן ש'מריח מים' (אין מים אלא תורה) ופורח חזרה..

משנה: ארבעת בגדי כהן הדיוט: 1. כתונת. 2. מכנסיים. 3. מצנפת (= כובע). 4. אבנט (= חגורה).

שמונת בגדי כהן גדול: ארבעת הבגדים הנ"ל, 5. חושן. 6. אפוד. 7. מעיל. 8. ציץ.

כהן הנשאל באורים ותומים צריך ללבוש את כל שמונת הבגדים.

גמרא: דברים שנאמר בהם בתורה שהם עשויים מ"שש" (= פשתן), כל חוט שיש בהם (מכל מין שהוא) שזור מששה חוטים. הגמרא מבארת מנין לומדים זאת:

נאמר בפסוק בעניין בגדי כהונה "וַיַּעֲשׂוּ אֶת הַכֹּהֲנֹת נִשְׁשׁ... וְאֵת הַמְצַנְפֹת נִשְׁשׁ וְאֵת פְּאָרֵי הַמְּגַבְעֹת נִשְׁשׁ וְאֵת מְכַנְסֵי הַבָּד נִשְׁשׁ מְשֻׁזָּר", חמש פעמים נאמר בפסוק "שש" (גם "בד" הוא שש), 1 - ללמדנו שהבגדים יהיו עשויים מפשתן. 2 - שיהיה חוטן כפול ששה. 3 - שיהיו כל הששה חוטים שזורים יחד. 4 - שאף בשאר בגדים שלא נאמר בהם "שש" צריך שיהיה חוטן כפול ששה (יבואר לקמן). 5 - שכל זה מעכב.

הגמרא מבררת: מנין לנו ש"שש" הוא פשתן? רבי יוסי ברבי חנינא משיב: שנאמר "וְאֵת מְכַנְסֵי הַבָּד נִשְׁשׁ מְשֻׁזָּר", "בד" משמעותו דבר העולה מהקרקע בד בד (= אחד אחד), כלומר שלפשתן אין ענפים כשאר העצים, אלא הקנה עצמו יוצא מהקרקע וממנו יוצאים עלים, והפשתן גדל רק בקנה האמצעי היוצא מהקרקע.

קושיא: אולי "בד" הכוונה לצמר היוצא מעור הבהמה אחד אחד? תירוץ: לפעמים שערת הצמר מתפצלת לשתיים ואין זה 'אחד אחד'.

קושיא: גם פשתן מתפצל כשכותשים אותו! תירוץ: פשתן מתפצל רק בגלל שמקישים עליו, אבל צמר מתפצל מעצמו.

רבינא משיב (מנין ש"שש" הוא פשתן): נאמר ביחזקאל "פְּאָרֵי פְּשִׁתִּים יְהִיוּ עַל רֵאשָׁם וּמְכַנְסֵי פְּשִׁתִּים יְהִיוּ עַל מְתִינְהֵם", "פארי" הם המגבעות, ובתורה נאמר "וְאֵת פְּאָרֵי הַמְּגַבְעֹת נִשְׁשׁ", הרי לנו ש"שש" הוא פשתן!

(המשך בדף הבא ↓)

אמר לו רב אשי: ולפני שיחזקאל הנביא אמר זאת מנין ידעו ש"שש" הוא פשתן? ענה לו רבינא: ולשיטתך מה שאמר רב חסדא שלמדנו מיחזקאל הנביא שכהן שהתנכרו מעשיו לאביו שבשמים וכן כהן ערל אסור להם לשרת, וכי לפני שיחזקאל הנביא אמר זאת מנין ידענו דין זה? אלא בהכרח שזה הלכה למשה מסיני ויחזקאל רק הסמיך את זה לפסוק, וכן לגבי "שש".

משזר: דברים שנאמר בהם בתורה שהם "משזר" (ולא נאמר בהם "שש"), וזה נאמר רק לגבי הרימונים שהיו במעיל הכהן הגדול), כל חוט שיש בהם שזור משמונה חוטים. הגמרא מבארת מנין לומדים זאת:

נאמר לגבי רימוני המעיל "וַיַּעֲשֵׂנוּ עַל שׁוּלְיָ הַמַּעֲיֵל רִמּוֹנֵי תְּכֵלֶת וְאַרְגָּמָן וְתוֹלַעַת שָׁנִי מְשֻׁזָּר", ונאמר לגבי הפרוכת "וְעֵשִׂיתְּ פְּרוּכֶת תְּכֵלֶת וְאַרְגָּמָן וְתוֹלַעַת שָׁנִי וְשֵׁשׁ מְשֻׁזָּר", כשם שבפרוכת כל חוט היה שזור מ 24 חוטים (= היה בה 4 מיני חוטים וכל חוט כפול שש, $24 = 4 \times 6$), כך ברימוני המעיל כל חוט היה שזור מ 24 חוטים, אבל מאחר שברימוני המעיל היו רק 3 מיני חוטים הרי שכל חוט היה שזור משמונה חוטים ($24 = 3 \times 8$).

למסקנת הגמרא: לומדים זאת מאבנט שהיו בו 4 מיני חוטים וכל אחד היה כפול שש.

רב מרי אמר: אי אפשר ללמוד זאת מהחושן והאפוד, לפי שנאמר לגבי החושן "כִּמְעֻשָׂה אֶפֶד תַּעֲשֶׂנוּ", כלומר שרק את החושן תעשה כמו האפוד אבל אין שום בגד אחר שנעשה כמוהו.

רב אשי אמר: נאמר לגבי הרימונים "וְעֵשִׂיתְּ עַל שׁוּלְיָ רִמּוֹנֵי תְּכֵלֶת וְאַרְגָּמָן וְתוֹלַעַת שָׁנִי", ומכאן אנו לומדים שיהיו כל עשיותיו שוות, ומאחר שהיו בו 3 מינים בהכרח שכל חוט היה שזור מ 24 חוטים ולא מ 28, לפי שאי אפשר לחלק 28 לשלוש באופן שווה.